



SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 356

van **LODE CEYSSENS**

datum: 12 februari 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Paardenhouderij - Ruimte-inname

Onlangs vroeg ik in de commissie Landbouw aan minister Hilde Crevits om het Vlaams Actieplan Paardenhouderij te actualiseren. Het plan werd in 2009 voorgesteld door toenmalig minister-president Kris Peeters en was aan een update toe. Minister Crevits gaf het Departement Landbouw en Visserij meteen de opdracht om het monitoringrapport uit 2016 'De Paardensector in Vlaanderen' te updaten. Op die manier krijgen we opnieuw een goed beeld over de omvang van de sector en kunnen er beter onderbouwde beleidsbeslissingen genomen worden. Ook de minister van Omgeving gaf in een vraag over ruimte voor paardenhouderij aan dat zij openstaat voor een actualisatie van het actieplan.

Hoewel de paardensector in Vlaanderen groeit en bloeit, zijn er heel wat bekommernissen. Een daarvan is de ruimteproblematiek binnen de paardenhouderij. Er is namelijk een tekort aan wedstrijdterreinen. Die zijn nodig opdat jonge paarden wedstrijdervaring kunnen opdoen. Vlaamse springpaarden zijn immers zeer gegeerde exportproducten, maar om in de kijker te kunnen lopen, moeten de paarden op wedstrijden goede prestaties leveren. Hoe beter de paarden presteren, hoe interessanter ze vervolgens worden.

1. Hoeveel ruimte wordt er vandaag in Vlaanderen ingenomen door de paardenhouderij? Graag een overzicht per provincie.
2. In hoeveel ruimte kan er vandaag in Vlaanderen nog voorzien worden voor de paardenhouderij? Graag een overzicht per provincie.
3. Zijn er leegstaande militaire domeinen in Vlaanderen die in aanmerking komen voor paardenhouderij? Zo ja, welke? Graag een overzicht per provincie.

ANTWOORD

op vraag nr. 356 van 12 februari 2020

van **LODE CEYSSENS**

1. Wat betreft de vraag naar ruimte voor de paardensector is het belangrijk het onderscheid tussen paardenfokkerijen enerzijds en paardenhouderijen en manèges anderzijds voor ogen te houden. De regelgeving en de rechtspraak geven duidelijk aan dat paardenfokkerijen (incl. opfok- en africhtingsstallen en paardenmelkerijen) als zone-eigen in het agrarisch gebied beschouwd worden. Activiteiten als hippotherapie, manèges en paardenpension worden als niet-agrarisch beschouwd maar kunnen wel in bestaande gebouwen in het agrarisch gebied op basis van het Besluit Zonevreemde functiewijzigingen. Ook de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen bevestigt dit onderscheid. Specifieke cijfers over de ruimte-inname van paardenfokkerijen, -houderijen en/of manèges bestaan niet. Bovendien moet men hier een onderscheid maken tussen de ruimte-inname voor de weiden enerzijds en de infrastructuur (gebouwen, verharding, stallen, wedstrijdcircuits e.d.) anderzijds. In het verleden werden wel al verschillende studies in verband met deze activiteit opgemaakt, waarbij telkenmale een ander aspect werd onderzocht. In 2009 werd een studie uitgevoerd naar "Het ruimtelijk belang van de paardensector in de Vlaamse open ruimte" (Bomans, K., Gulinck, H., Steenberghen, T., 2009. Steunpunt Ruimte en Wonen, Heverlee). Deze verkennende analyse gaf aan dat het aantal paardachtigen in Vlaanderen kon geschat worden op 150.000 en de grootteorde van het ruimtegebruik hiervoor op ongeveer 70.000 ha. Nog volgens die studie waren in de spreiding van de concentratie aan paarden twee grote concentratiegebieden waar te nemen: een ten zuidoosten van Antwerpen en een tussen Brussel, Antwerpen en Gent. De laagste concentratie is te vinden in de Westhoek. In de studie "Bestemming en gebruik van landbouwgrond – kwantitatief onderzoek naar landbouwgebruik en planologische landbouwbestemmingen" (Vlaamse overheid, Landbouw en Visserij, 2013) werd vooral gefocust op het verdwijnen van gronden voor professionele landbouw, waarbij o.m. gewezen werd op een toenemende trend naar "verpaarding". Van de ca 70.000 ha paardenweide in Vlaanderen is ca. 85% gelegen in een landbouwbestemming; een derde van het weiland in Vlaanderen zou paardenweide zijn. Het aantal paarden in Vlaanderen zou tussen 2009 en 2017 gestegen zijn met 50% tot 235.387 paarden (<https://paarden.vlaanderen/nl/home>). Nog volgens Paardenpunt Vlaanderen is ruim 35.000 ha van de Vlaamse landbouwgrond verpaard op tien jaar tijd. Uit de analyse in de paper die het departement Omgeving in 2018 publiceerde ([rapport 'Meer ruimtebeslag en minder open ruimte in Vlaanderen. Een meer gedetailleerde analyse van de feiten'](#), Pisman et al., 2018) blijkt de ruimtelijke spreiding van het aantal paarden ongewijzigd: *"Wat de verspreiding van het aantal paarden in de open ruimte in Vlaanderen betreft, wordt West-Vlaanderen gekenmerkt door een heel lage dichtheid aan paarden, vooral in het westelijk deel van de provincie. Daarnaast kennen onder andere ook het uiterste oosten en zuiden van Limburg en het zuiden van Oost-Vlaanderen dezelfde lage concentraties aan paarden. De hoogste concentraties zijn vooral te vinden in de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant."* Dit is ook te zien in de Ruimtemonitor: <https://www.ruimtemonitor.be/lagen/ruimte-voor-open-ruimte/aantal-paarden-per-km>

Op basis van de bestaande studies kan niet nagegaan worden of de ruimte-inname door paardenweide gelinkt is aan de professionele landbouw (paardenfokkerijen), recreatieve activiteiten (paardenhouderijen of manèges) of hobby-paardenhouderij.

2. Er is noch regelgevend noch beleidsmatig enig maximum vastgelegd voor ruimte voor paardenhouderijen. Er zijn in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ook geen taakstellingen opgenomen met betrekking tot deze specifieke activiteit. Zoals gezegd kunnen paardenhouderijen een plaats krijgen binnen het bestaand gebouwenpatrimonium in agrarische gebieden. Via een aanvraag tot functiewijziging kan een omgevingsvergunning voor een paardenhouderij verleend worden, conform de voorwaarden vervat in het Uitvoeringsbesluit Zonevremde Functiewijzigingen. Deze aanvraag zal getoetst worden aan de principes van een goede ruimtelijke ordening. Daarbij zal de impact van de functie op zijn omgeving bepaald worden, rekening houdende met de aard van de activiteit (zoals het mobiliteitsgenerend karakter) en de omgevingscontext (zoals de nabijheid van andere functies). Paardenhouderijen, manèges en hippische centra bv. kunnen uiteraard ook een plaats krijgen binnen woongebied of recreatiegebied. Op de gewestplannen en gewestelijke RUPs is ca 20.000 ha recreatiegebied voorzien. Dit is uiteraard niet allemaal voorbehouden voor de paardensport. Op gemeentelijk en provinciaal vlak kunnen of worden ook initiatieven genomen voor opmaak van RUPs om ruimte te voorzien voor de paardensector. De Vlaamse Regering heeft op 12 juli 2013 de aanpak vastgelegd voor de herinrichting en herbestemming van de vrijgekomen militaire domeinen. Daarbij is niet systematisch voor elk terrein bepaald welke activiteiten toegelaten zouden kunnen worden. Er is gekozen voor een aanpak waarbij voor de terreinen waar een bestemmingswijziging cruciaal is voor een toekomstig nuttig gebruik, telkens een planproces op gang te trekken. Dit kan op gemeentelijk, provinciaal of gewestelijk niveau. Op gewestelijk niveau is het zeker zo dat sommige terreinen een rol kunnen spelen voor de paardensport en mogelijk ook voor paardenhouderij. Eén van die terreinen is de omgeving van het vliegveld Malle (Oostmalle). De Vlaamse Regering heeft onlangs een ruimtelijk uitvoeringsplan definitief goedgekeurd waarin mogelijkheden zijn verankerd voor medegebruik door paardensport. In mijn ogen is dat dus zeker een optie, al wordt dat best gebiedsgericht bepaald binnen het lopende planproces.